

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnium
Gentium, Et || Rerum Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

27 de Operis Noui nuntiatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

dominium de possessione decedere, & possidere actorem. l. 4. §. si forte, & l. 5. de damn. infect. Daturque ius domini ex secundo decreto, ut nequaquam postmodum locis sit oblationi cautionis, l. si finita, §. postea autem, §. l. 7. §. 1. de dam. infe. ca. 1. de eo qui mittit in possessionem rei seruata. Nec statim ubi praetor mittit in possessionem, etiam possidere iubet, sed tum demum cum iusta causa videbitur. Et ideo interuallum debet aliquod praecedere a prima missione, quod aut pro derelicto aedes longo silentio dominus videatur habuisse: aut misso aduersario in possessionem & aliquandiu morato nemo caueat, d. l. si finita, §. non autem statim, de dam. infect. P. ¶ Ita pro omni damno accepto, qui passus est damnum, vel qui pati potest ex ruinoso opere, nihil aliud consequitur non cauente aduersario, quam opus ipsum ruinosum: quo dato dominus liberatur, non fecus ac dominus dans animal pro noxa, ad amplius non tenetur, l. praetor ait, §. hoc editum, de dam. infect.

De operis noui nuntiatione. Cap. 27.

Lib. 39. P. tit. 1. Lib. 3. Decret. tit. 32.

- 1 Operis noui nuntiationis quid, & quae ante opus factum locum habeat.
- 2 Operis noui nuntiationis rationes.
- 3 Nouum opus quid sit, quidve reficere ab eo distet. Reficere quid, &c.
- 4 Nuntiationis quid.
- 5 Nuntiationis noui operis pertinet ad aedificationem solum, & ad res quae soli sunt.
- 6 Operis noui nuntiationis causa triplex, naturalis, publica, impositiua, & de singulis.
- 7 Fines operis nuntiationis, ut liceat quod in nostro licet, & quomodo operamur.
- 8 In suo aedificanti non potest nuntiarum opus nouum, nisi certis de causis.
- 9 Pro opere in loco publico factum, nuntiationis noui operis a quolibet etiam alienigena fit.
- 10 Qui nuntiare possunt opus nouum.
- 11 Nuntiationis formula, in damno infecto.
- 12 Habet locum nuntiationis pro rebus ecclesiasticis.
- 13 Operis noui nuntiationis remedium tantum locum habet ut ex arduo dinarium deficiente remedio prohibitorio.
- 14 Non fit nuntiationis noui operis in rusticis operibus.
- 15 Nuntiationis noui operis fit vel totius, vel partis, quomodo.
- 16 Nuntiationis fit in re praesenti, & omnibus diebus.

Aliud remedium, si iuris publici aut nostri conseruandi causa, aut damni depellendi gratia inuentum est, operis noui nuntiationis, l. §. nuntiationis, §. 2. de op. nou. nuntia. Quod antequam opus fiat, locum habet & interdicit, ne fiat, summa cum utilitate, quia melius est in tempore ante factum occurrere, quam post laesionem, ad restitutionem & auxilium proclamare, l. §. in quibus causis in integr. restitut. non est necessaria, l. 1. quando lice. unicuique sine iud. se vend. C. quando videlicet ius est prohibendi ne se inuito aliquid fiat, l. 1. de rem. lib. 43. P. tit. 24. ¶ Hoc remedium praetor facile interponit, & pollicetur, ne vicini inter se de opere pertinaciter contendentes ad arma prorumpant, quos boni iudicis est sua iurisdictione ab armis compescere, l. aquisitum, de usufructu. in P. lib. 7. tit. 1. Neve vicinus resistendo, sibi arma permitteat, & vltionem, ob quam tamen compescendam iudiciorum vigor in medio positus est, cauens ne quisque eam sibi permittat, l. nullus, de iudicis, C. Et proinde statutum, ut siue iure, siue iniuria opus nouum nuntiatum esset, opus intermitteretur, l. de oper. nou. nuntia. propter auctoritatem praetoris, ut postea latius dicitur Deo fauente. Hinc & illud bonum sequitur, ne potentia aduersarii manu & re ipsa ius prohibentis opprimat vel laedat. Quomodo non id accidat in aliis iuris articulis prospectum inuenimus, l. illicitas, in princip. & §. ne potestiores, de officio praesidis. Utile itaque, inquit Ioannes Petrus Ferratenfis, in forma libelli de aetio noui oper. hoc interdictum maxime in ciuitatibus, ubi diuites vana aedificia magna & splendida, non habitant ratione iuris vicinorum amoluntur, vana gloria tumidi, ita fatui & solidi, ut passim hic perpetuo sibi esse mandandum. Neque aedificia ista solent perfici, nisi per homines elatos & superbos, quos vocat Augustus animosos, l. 2. de praed. & alia reb. nauticular. lib. 11. C. tit. 2.

¶ Nouum si opus hic primum considerandum est non factum, videlicet imperfectum: nam pro eo quod factum est, ad interdictum quod vi aut clam recurritur, l. 1. §. hoc autem editum, de oper. nou. nunt. in P. Nec immorandum est in dictione opus, quae perfectam rem vel plerumque demonstrare videtur, ut notat Paulus, in l. rei appellatio, §. 1. de verbor. signif. Nam & opus recte de perfecto & de imperfecto seu cepto dici potest, l. qui infecta, §. §. qui

adem, loca. lib. 19. P. tit. 2. Nouum porro opus dicitur quod antea non fuit, vt ecclesiastes tradit, cap. 1. Quid est, inquit, quod futurum est? Id quod fuit: nihil sub sole nouum. Nouum itaque non facit, qui detegit quod vetus est, l. adeo, §. cum quis, de acqui. rer. do. min. P. Et qui excutit spicas, non facit nouam speciem, sed eam quae est detegit: aliudque reficere est, aliud facere, l. 3. §. reficere, de vin. act. prima. Nouumque opus facere videtur, qui vel aedificando nuper, vel detrahendo, pristinam faciem immutat, l. 1. §. opus nouum, de oper. nou. nunt. P. l. stipulatio, 21. §. opus, eod. secus si reficiat, vel ea in entum vnum vel alterum addat vel subtrahat, & ideo tunc hoc remedium non datur, l. 1. §. si quis aedificium, & d. l. stipulatio, §. opus, de oper. nou. nuntia. l. usufructuarium, §. de usufr. Quia reficere iter secundum Vlpian. l. 3. §. pen. de iur. act. prima. lib. 43. P. tit. 18. est, ad pristinam formam, actum & iter reducere, id est, ne quis dilatat, aut producat, aut deprimat, aut exaggeret. Et vt alii aiunt, nec liceat ampliare, aut vile detrahere, l. habemus, §. §. fin. & l. quamuis, de usufructu. lib. 7. P. tit. 1. Et in summa, verbo reficiendi continetur apud Vlpian. corruptum restituar, eger, subllure, facere, aedificare, aduhere, & adportare ea, quae ad eam rem necessaria sunt, l. 1. §. deinde, de iuris, lib. 43. P. tit. 20. Item aperire purgandi causa, & purgare, dummodo sub specie refectiois, neque altiore, neque longiore, neque latiore, neque humilior em faciat, l. 1. de via public. lib. 43. P. tit. 10.

¶ Nuntiationis, si quod ad nomen pertinet, nihil aliud est, quam relatio vel delatio rei alicuius, vel monitio, quae & de criminib. & aliis fieri potest, c. 2. & 3. & c. super his, de accus. l. 1. §. 1. de procur. l. qui foueas vrsorum, 28. ad l. Aquil. P. Quocirca ratione adiecti restringitur, vt nunc nuntiationis nihil aliud erit, quam monitio, quod opus nouum fiat, & prohibitio ne opus nouum aedificetur, ex gl. in l. si procurator, 17. de ope. nou. nunt. Denuntiare idem est, quod prohibere, l. 1. §. nuntiationis, eod. prohibitio autem hic ad opus nouum restringenda. Nam non omnis prohibitio opus nouum respicit, na alia prohibent leges, l. 2. & l. contra legem, de leg. alia iudicia, l. cum praetor, de iudic. l. quos prohibet, de postul. P. quae huc non pertinent. Quos porro nouum distinguit a damno infecto, & ab interdicto quod vi aut clam, l. §. saluus, §. not. uimus, quod vi aut clam, P. vt suis locis ante diximus. Et aedificandi nomen distinguit naturam negotii, quo de agimus. ¶ Nam hoc editum omnia opera non complectitur, sed ea solum quae solo coniuncta sunt, quorum aedificatio vel demolitio videtur opus nouum continere, idcirco placuit, si quis mellem faciat ab bore me succidat, vineam putei, quanquam opus faciat tamen ad hoc editum non pertinere: quia ad ea opera, quae in solo sunt, pertinet, l. 1. §. hoc autem editum, de op. nou. nunt. ex aedificatione imperfecta. ¶ Operis si noui nuntiationis triplex est causa, naturalis, publica, impositiua. Naturalis, cum in nostras aedes quid immittitur, vel in nostro aedificatur: Publica, quoties leges vel senatus consulta, constitutionesque principum, per noui operis nuntiationem tuerentur Impositiua, si quis posteaquam seruitutem aedibus suis imposuit, contra seruitutem fecit, l. de pupillo, §. 5. Sextus Pedius, de ope. nou. nunt. Hoc auxilio itaque prohibemus, ne quis in nostro aedificet, vel in nostras aedes immittat, d. l. de pupillo, §. sed est in aed. & l. quemadmodum, 39. §. 1. ad l. Aquil. lib. 9. tit. 1. est in nostro aedificatum sit, possimus propria auctoritate tollere & demoliri, d. l. quemad. Vt mihi licet sine metu calumniae, signa meis rebus impressa sine auctoritate iudicis tollere & confringere, l. si. vt nomi. liceat sine iud. auctoritate sig. reb. impo. C. lib. 2. tit. 17. & l. si. vt nemo priua. tit. praed. suis §. C. lib. 2. C. tit. 16. Vt & in solo meo aedificata, iure meo arrogo, l. redemptores, de rei vindi. in P. §. ex diuerso, de rer. diu. l. si is contra, de aedific. priua. l. 2. C. de seruit. & de molior, cum re mea abuti mihi liceat, l. sed est lege, §. consuluit, de peti. hered. in P. l. domum suam, de regu. iur. ¶ Et si quis me prohibere velit, iniuriarum agere possum in eum qui non sinat libere mea re vti, l. iniuriarum, 13. §. pen. de iniur. in P. lib. 47. tit. 10. haec tamen non licet ciuili temperamento, nisi monitione vicino facta prius, l. quidam Iberus, de seruit. rust. praed. Ideo & si quid fiat in pariete, communive alio loco, ad nuntiationem rectus confugiendum est, nec factum propria auctoritate licet tollere vel incidere, d. l. quemadmodum, ad l. Aquil. & l. sed est, de ser. urb. cum quis suo iure vti praesumatur, nisi contrarium appareat, l. merito, pro soc. P. Et omnia iure licere praesumuntur, nisi probetur non licere, d. l. nec non, §. quod eis, ex quib. caus. maior. in P. atque vnus ex locis prohibere quidem potest, ne alius aedificet, verum destruere aedificatum non potest, l. an vnus ex sociis, si seruitu. vindi. in P. ¶ At si quis in suo aedificet, iure communi interpellari non potest hoc edito nuntiationis noui operis, nisi contra leges

edi & aue principum, quæ modum ædificiis exstruendis adiciunt, vel si in sacro vel publico vel religioso ædificetur. l. 1. §. nuntiatio fit, de nou. ope. nunc. in exemplo. l. 1. C. de ædific. priu. nos supra de modo pariatum, in seruit. urb. diximus, aut præter modum per seruitutem impositum, l. inter. §. si. de seruit. urb. præd. P. l. 1. & l. si quid, & l. præses, C. de seruit. nouel. 165.

- 9 Interdicitur prætor ne quid in loco publico fiat, & ideo si quid fiat aduersus illam prohibitionem, denuntiatio fieri noui operis potest a quolibet, l. 2. ne quid in loc. pub. l. §. nuntiatio, & l. in prouinciis, l. 3. §. fin. & l. seq. de nou. oper. nun. l. opus, de ope. publ. P. Et non solum ab incolis, sed etiam ab alienigenis viatoribus, si quid in via publica fiat, quia & eorum interest, vt scribunt Angelus & Alexander, in l. 2. ne quid in loc. publ. §. Nuntiabitur & superficiarius nouum opus vicino, quia & seruitutum causa et actio datur, l. 3. §. si ego superficiarius, de operis nou. nuntiat. constant enim ædes solæ & superficie, l. eum qui ædes, de vsucap. in P. §. Et in cautione damni infecti, concurrat nuntiatio hac formula: ne progrediaris ad ædificationem vel demolitionem operis, nisi prius me indemnem conseruandum iri caueas, d. l. 1. §. nuntiatio, in fine, de oper. nou. nuntiat. & l. 3. §. pen. quod vi aut clam, P. quamuis pro damno ipso infecto, quod minatur per se ruinam, non fiat nuntiatio noui operis, l. si adibus, de dam. inf. §. Habetur & locum nuntiatio pro rebus ecclesiasticis, & pro ecclesiis ipsis, cap. 1. & 2. de ope. nou. nuntiat. ap. Gregor. lib. 5. Dec. tit. 32. In præiudicium enim ecclesiæ vnus, alterius ædificatio non permittitur sine iusta causa, c. quicunque, & ca. ecclesia, 16. q. 1. c. ad audientiam, de eccles. adific. Et ita res explicatae sunt, pro quibus nuntiatio fieri potest. §. Obseruandum tamen in his & similibus, noui operis nuntiationem esse remedium extraordinarium, neque competere pro omni opere nouo, sed pro eo tantum, pro quo aliud remedium prohibitorium non est proditum per prætorem vel legem: veluti si vnus ex sociis loci communis in eo aliquid faciat, non datur nuntiatio, sed communi diuidendo iudicio prohibetur, l. 3. de oper. noui nuntiat. potiorque conditio prohibentis, l. in re communi, de seru. urba. præd. l. Sabinius, commun. diuid. Sic de similibus, vt de damno infecto, quod vi aut clam, prohibitione prætoris, quæ tamen æquipollent nuntiationi, vt postea ædificatum destruat, d. l. Sabinius, & d. l. in re communi, efficitur. §. Tradit Hostiensis, in Summa de oper. noui nuntiat. §. quis possit facere, nuntiationem non habere locum in rusticis seruitutibus & prædiis, in fauorem agriculturæ, quæ nec momento suspendi debet, l. 3. C. de feriis, l. 2. de nund. in P. ca. 3. de feriis, §. innotamus, de treuga & pace in vsibus feud. §. Sed & illud obseruandum est, nuntiationem operis noui fieri, vel totius, vel partis: si totius fiat, sufficit nuntiare nouum opus simpliciter: si partis, oportet illius demonstrare locum.
- 16 §. Quia in re presenti fit nuntiatio, l. de pupillo, §. qui nuntia. & §. si in pluribus, de ope. nou. nuntia. Et omnibus diebus fieri potest, feriatis quamuis, l. 1. §. nuntiatio de ver. sitem nuntiat. de operi. nou. nuntiat.

Quibus & contra quos fiat nuntiatio noui operis. Cap. 28.

- 1 Quis opus nouum nuntiare possit.
  - 2 Persona, quibus nuntiare nouum opus est.
- 1 Personas tunc in hoc remedio nuntiationis consideremus, auctoris, & rei, & quis possit primum nuntiare. Qua in re placuit, eum qui ius non habet in re nuntiare non posse, l. 1. de remissio. P. gl. in l. 3. §. si ego, in verbo, inquilinus, de oper. nou. nun. l. 1. §. iuris, eod. Bart. in l. 1. in prin. & §. nunc videamus, & l. de pupillo, §. interpositas, de oper. nou. nun. Specul. in tit. de oper. nou. nunt. in §. sed nunc videamus. Denuntiabitur igitur, Specul. ubi supra, & §. si. qui vel dominum, vel ius seruitutis habet, qui pignori fundum accepit, qui habet detentionem seruitutis, l. creditor, 10. de ope. nou. nuntia. quia illis dantur actiones viles, l. ei qui pignori, de seru. Vt usufructarius tamen suo nomine nuntiare non potest: procuratorio potest, vt in rem suam procurator vendicando vsum fructum, l. 1. §. usufructuarius, de ope. nou. nun. l. 1. in fi. & l. seq. vsu fructu. quem ad. caueat. in P. Denuntiat & procurator, l. cum procurator, 13. de oper. nou. nun. Verum qui alio nomine nuntiat, necesse habet satildare, rem ratam dominum habiturum, l. de pupillo. §. qui procuratorio nomine, de oper. nou. nun. Si de mandato potissimum dubitetur, vel, vt alius placet, etiam si de mandato constet, l. illud, in fi. de minor. in P. Bonæ fidei possessor nuntiare poterit, quia tunc ad res quodammodo pertinere videtur, l. verbum illud pertinere, de verb. sign. Potest & nuntiare nouum opus, non solum vicinus proximus, sed inferior su-

terioribus facientibus opus nouum: Nam & seruitutes quædam interuenientibus mediis vel publicis vel priuatis, esse possunt, Paul. in l. non solum proximo. 8. de oper. nou. nuntia. de ratione, l. loci, §. fin. & l. seq. si seru. vend. l. seruitutes, §. penult. de seru. P. l. in tradendis, §. interpositas, commu. præd. l. si proximus, §. via, & §. fin. de aqua pluui. arcend. P. Pupillas sine tutoris auctoritate non nuntiat, nec seruus, l. de pupillo, de oper. nou. nun. P. Mulier quoque & pupillus, si denuntiatione agatur operis facti in publico, non nuntiat, nisi singulariter illorum interfit, exemplo popularium actionum, quæ tantum in eo casu illis conceduntur, l. mulieri, de pop. actio. P. Et qui de opere publico nuntiat, bonæ famæ integritate esse debet, vt in popularibus actionibus exigimus, d. l. 4. eod. Arcentur & a denuntiatione operis illi, cum quibus pactum ab iisdem ædificantibus ea de re factum, vel si rei euidencia appareat eos ius non habere, vel manifeste inhabiles ad nuntiantum sunt, l. non solum, & l. de pupillo, de ope. nou. nun. Si plurium etiam res sit, cui opus nouum noceat, omnes nuntiare debent, nec vnus nuntiatio sufficit, l. adibus communibus, 18. de pupillo, §. si plurium, de oper. nou. nuntia. §. Cum tunc de personis quibus nuntiare potest quæritur, statuentium primum est, nuntiationem in rem fieri, non in personam. Proinde ea fieri potest fatioso, infanti, vt nec tutoris auctoritas exigatur, l. operis nou. nuntiat. 10. de ope. nou. nuntiat. Et ideo cuiuslibet intelligenti, scilicet in re exitum, veluti facta nuntiatum, infantem & furiosum tenet, d. l. cuiuslibet, eo. tit. Quod enim rem respicit, obligat fatiosum tacite, l. furiosus, & l. si furiosus, de act. Ita & seruo denuntiatio fit recte, quamuis ille denuntiare non possit, l. de pupillo, vers. si. de oper. nou. nun. Hostiensis, in Summa, de oper. nou. nuntia. §. cuius fiat. quoque dicebat denuntiationem domino extra rem fieri non posse ad effectum, vt post denuntiationem opus factum demoliri debeat: quia fieri potest, vt fabri id non recuseint, nisi postea dominus ad opus redierit a quo tempore validatur præcedens denuntiatio. Denuntiatur item non solum proximo, sed & remotiori vicino, l. non solum, 3. de oper. nou. nuntia. Et si plurium res sit, in qua opus nouum fiat, si vni nuntietur, recte nuntiatio videtur, & omnibus censetur facta nuntiatio: sed si vnus ædificauerit post nuntiationem, alii qui non ædificauerint, non tenebuntur: contra, si communi rei plurium noceat opus nouum, omnes nuntiare debent, nec vnus nuntiatio sufficit, l. de pupillo, §. si plurium, l. adibus communibus, 18. de oper. nou. nuntia.

De modo & formis nuntiationis noui operis.

CAP. 29.

- 1 Nuntiatio in re presenti fit.
- 2 Nuntiatio quadrupliciter fit: denuntiatio quando verbo fiat. Denuntiatio qua verbo fit, exiit possessione denuntiantem, & c.
- 3 Facto quomodo iacta lapilli, & oppositione manuum nuntiatio fiat.
- 4 Nuntiatio per prætorem modestior, in Gallia & probabilior.
- 5 Nuntiatio operis per prætorem quo tempore fieri possit: an omnis nuntiatio omnibus diebus fieri possit.

Nuntiatio tunc in re presenti, in loco operis demonstratio fieri debet, & in parte, si in ea tantum nuntietur, l. de pupillo, §. §. qui nuntiat, & §. si in pluribus, & §. nuntiationem, de oper. noui nun. §. Nuntiatio tunc quadrupliciter fit, verbo, per iactum lapilli, d. l. de 2 pupillo, §. meminisse, l. 1. §. nuntiatio, eod. l. 1. §. quid sit vi factum, quod vi aut clam, per oppositionem manuum, per prætorem, d. §. quid sit vi. Prohibitio, quæ verbo fit, cum quis dicit se opus prohibere, habet timiditatis aliquid, & videtur qui prohibet de iure suo dubitare: quare dicitur constituere eum possessorem, cui fit denuntiatio, d. l. de pupillo, §. meminisse, & l. 1. §. in operis autem nuntiatione, de oper. nou. nuntiatio. P. quamuis possideat, l. si alius, §. ait Iulianus, quod vi aut clam. Nihil autem interest, quibus sententia verbis fiat prohibitio, dummodo prohibitio in illis constet sicuti de sententiæ sermonis viribus dicitur, in quo mens tantum quæritur, l. in summa, 50. de re iudic. in P. l. 3. §. conditio, de adimen. lega. l. fin. quæ res pigno. obli. poss. l. promittendo, C. de iure dot. §. Facto tunc prohibitio censetur perfici, iactu lapilli, vel opposita manu operi, prohibendi gratia, l. vim facit, 19. §. prohibitus autem quis intelligatur, quod vi aut clam. Et istæ videtur paulo audaciores, & conseruant possessionem denuntiantium. Quia dum lapillum quis iacit in opus, aut dapp opponit manum operi, videtur profiteri aperte se iure suo agere in re sua, & velle defendere rem suam, retinereque possessionem, quæ animo alioquin amitti potest, l. 3. §. in amittenda, de acq. possess. in P. l. si id quod, §. fin. C. eod. tit. Neque id omni-